

Heemkundekring "Sint Achten op Boeckel"

Het lang verwachte licht in Venhorst.

Martien van de Ven.

Publicatie Wanmeule december 2003

In het begin van de twintigste eeuw ging in de Brabantse Peel alles zoals het gaan moest. De voornamelijk boerenbevolking leefde tevreden op de wijde peelgronden, een gebied waar in die tijd alleen maar sprake was van turf en plaggen, van waterdellen, riet en pijpenstro en daarom het domein was voor o.a. eenden, wulpen en kieviten, de patrijs en de snip en veel ander soort gevogelte. Het was ook een eldorado voor hazen, konijnen, vossen en zelfs de adder was er te vinden op deze eindeloze vlakte met slechts enkele dennenbomen.

Toen in die tijd een echte aanval werd gedaan op deze woeste peelgronden, werd deze streek ook steeds meer bevolkt. De eerste boerderijen die werden gebouwd, stonden weliswaar nog eenzaam tussen de vennen en de horsten, maar naar gelang de ontginning vorderde, vermeerderden ook de woningen en daarbij het inwonertal.

Begin jaren dertig van deze twintigste eeuw werd besloten om in deze Peel onder de gemeente Boeckel een nieuw dorp te stichten en zo gezegd zo gedaan. Het nieuwe dorpje kreeg de naam Sint Jozefpeel wat later weer werd omgedoopt tot Venhorst. Een kerk, parochiehuis en school werden gebouwd en het geheel werd gecombineerd met een nostalgisch pittoresk dorpsplein. Winkels en ook taveernes werden op hun beurt gebouwd om in de noodzakelijke levensbehoefte en ontspanning te voorzien en ook handwerkslieden streken er neer om hier hun stiel uit te oefenen.

*Venhorst werd officieel aangesloten op het elektriciteitsnet
en tevens op het automatische telefoon en waterleidingnet.
Dit ging gepaard met een groot feest waarbij pastoor Thomassen
met burgemeester Schafrat samen de olielamp konden uitblazen.*

Maar wat er niet was, dat was elektriciteit en waterleiding. Telefoon was er wel, maar alleen niet automatisch, men moest eerst een centrale bellen om een verbinding tot stand te laten komen. Het licht boven de tafel, het fornuis, bij de bedstee en op de voorstal, kon alleen worden verkregen door stinkende olielampen of met lampen werkend op carbidgegas. Een of meer inwoners liepen daar toen al op vooruit en wekte met windenergie de noodzakelijke stroom op.

Het liep in het jaar negentienhonderdeen en vijftig tegen Kerstmis en het was er wat werk betrof erg rustig in deze tijd van het jaar. De koeien waren binnen, de schrale, pas ontgonnen akkers geploegd, de winterrogge gezaaid en de berg met kuilvoer netjes afgedekt kort aan de staldeur. Overdag was er nog wel bedrijvigheid op en rond het dorpspleintje en op menige boerenhoeven die dan nog overgoten werden met een winterzonnetje, maar zodra het donker werd was alles vredig stil en viel een zwarte deken over dit, toch zo mooie noordelijk deel van de Peel. Zoals ieder jaar werden er ook toen in dit vredig oord voorbereidselen gemaakt voor het naderende kerstfeest, maar dit jaar zou dit feest toch letterlijk anders belicht worden dan de voorafgaande jaren. De lampen in het mooie kleine dorpskerkje wat is toegewijd aan de heilige Jozef, zouden dit jaar geen extra beurt nodig hebben en niet van een nieuwe lont, pit of olie voorzien worden. Nee, ze zouden voor het eerst sinds het bestaan van dit peeldorp geen dienst meer hoeven doen. Dit jaar met Kerstmis zou hun licht niet meer schijnen over de stal met haar kribbe: Geen lichtstralen zullen meer neerdalen vanaf deze lampen, stralen die dwars door het middenschip naar omlaag piekten naar de stal waar Maria, Jozef, de engel en alle koningen en herders samen de wacht houden bij de kribbe. Zij zullen dit jaar het licht van de al jaren aan het kerkplafond hangende lampen moeten missen. De schuldigen hieraan, als men hier over schuldigen mag spreken, waren en zijn de vooruitgang en de techniek. Deze vooruitgang had tot gevolg dat Venhorst als dorp gegroeid was en nog groeide, want kort na de tweede wereldoorlog werden er zelfs een 25-tal nieuwe huizen gebouwd en werd in 1938 al de Statenweg, de weg tussen Boekel en dit nieuwe peeldorp, verhard. Toen weer later de oprichting plaatsvond van de "Peelgemeenschap", is Venhorst pas echt uit haar isolement verlost en zijn meerdere ontsluitingswegen aangelegd. Maar als klap op de vuurpijl was het aanleggen van een elektriciteitsnet in geheel dit zo mooie dorp met haar hechte gemeenschap. Voor begrippen van nu was dit wel erg laat, want waar in Nederland vond men nog plaatsen waar geen elektriciteit was? Eindelijk op 20 december 1951, vlak voor kerstmis dus, kon door de pastoor en de burgemeester de petroleumlamp worden uitgeblazen en de schakelaar worden overgehaald die de elektriciteit in een fractie van een seconde heel het dorp voorzag van het witste licht. Ook het intussen in de kom aangelegd waterleidingnet werd in werking gesteld en tegelijkertijd het automatisch telefoonverkeer in gebruik genomen. Natuurlijk werd ook de kerk voorzien van nieuwe lampen en lampjes en werd de kerstboom met daaronder de kerstal vol gehangen met de fleurigste lichtpunten en heldere fonkelende sterren, zo dat niet alleen de os en de ezel goed zicht hadden op alles wat voorbij kwam, maar dat het kerstgebeuren met al haar licht en al haar pracht bij de mensen in het geheugen gegrift bleef. Dit kerstlicht, dat deze peel bewoners zo lang hadden moeten missen en ontberen en waar ze zo lang naar hadden uitgekeken, al dit licht dat sindsdien ook daar rijkelijk straalt, zoveel licht wensen wij u ook dit jaar met Kerstmis toe en moge dit licht voor u doorstralen tot ver in het nieuwe Jaar.